

Razen zvezno koordiniranega vrhovnega štaba, osnovne organizacijske strukture in standardizacije orožja ni videti, na primer, da naj bi bilo še kaj več v zvezi s skupne obrambe. Tako preurejena obrambna pripravljenost bi ne le bila mnogo bolj učinkovita, ker bi jo vsak narod zares čutil kot svojo, temveč bi tudi onemogočila vzemirjive možnosti in sumničanja kakšnega novega ofcirskega puča za restavracijo beogradskega centralizma in diktature.

(Ciril Zebot, SD, april 1968)

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Vsekakor se bo treba dogovoriti za sorazmeren medrepubliški ključ za zasedbo diplomatskih položajev, poleg tega pa bi si morali Slovenci izgovoriti, da jim redno pripadajo ambasadorska mesta v Avstriji in Italiji, kjer žive slovenske manjšine. Republike naj bi tudi imele dogovorjeno pravico da lastnih republiških atašeev v državah, kjer bi to zanje bilo posebej koristno.

(Ciril Zebot, SD, april 1948)

LETNIK XX. — VOLUME XX. 1. — 16. MAREC 1969.

Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

STEVILKA 3. — NUMBER 3.

Vstal je - vstali
bomo tudi mi

Zopet je Velika noč! Praznik Vstajenja! V domovini smo Veliko noč doživljali bolj živo in globoko. Tukaj? Kar nekam mimogrede...

Velika noč je res praznik onim, ki priznavajo, da je Kristus res Bog, in da je s svojo smrtjo na križu odklenil vrata v nebesa. "Sveti križ življenja luč, sveti križ, nebeški ključ ponižno te častimo", tako je zapisal svetniški škof Slomšek.

Vstajenje je posledica križa. To verujemo kristjani. Na veliko nočno jutro odmeva po cerkvah in v vernih srcih: "Vstal je, Aleluja vstali bomo tudi mi". Vzpodbuda za vernega človeka, ki trpi. Vzpodbuda za človeštvo, ki se nahaja kakor v porodnih bolečinah in pričakuje nekaj novega, boljšega. Za vsak narod, ki mora nositi jarem, katerega mu je naložil nasilnik.

Vera v Vstalega, Križanega je temelj upanja na končno zmago Resnice nad lažjo, prave krščanske svobode nad nasiljem z leve ali desne.

Seveda, Bog ne dela čudežev, če človeštvo drži roke križem. "Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal" pravi slovenski pregovor. — Pomagaj si sam, velja tudi nam Slovincem! Bog nas je postavil na ta važni košček sveta in hoče, da na tem koščku sveta, kjer se križajo razne kulture, izvršimo njegovo voljo in svoje poslanstvo. Hoče da smo gospodarji na tej zemlji in svobodni. Toda te volje nam noče vsiljevati. Dana nam je izbira med svobodo in suženstvom, med resnico in lažjo. Odločitev je dana posamezniku in narodu kot celoti. In če smo se odločili za svobodo, življenje po krščanskih demokratičnih načelih, za lastno državnost, tedaj imamo dolžnost delati, delati in žrtvovati!

Metati puško v koruzo, če trenutno ne gre vse po maslu, je otročje dejanje! "Ne le, kar vele-va mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan" (S. Gregorčič).

Življenje v svobodi in enakopravnosti, je božja volja. Je božje vodilo, kateremu bo sledil tudi blagoslov Onega, ki je premagal smrt in veličastno vstal, če bomo voljni kaj storiti v ta namen.

Vstali bomo tudi mi Slovenci iz sedanjega ponižanja! Verujemo v to delajmo zato in molimo za to!

M. G.

Zakaj smo "separatisti"
Tako naziva neki R.F.R.v. "Taboru" (1-2 1969) one, ki ne praznujejo 1. decembra kot narodni praznik in obhajajo 29. oktober kot narodni praznik. Pravi, da je praznik 29. okt. "mnogo šibkejši".

1. decembra 1918 za Slovence pomeni začetek dobe novega nasilja in zahrbtnega izigravanja. Našeje samo nekaj čestjev:

- 1) odprava lepo delujočih oblastnih samouprav;
- 2) prepoved slovenske zastave;
- 3) prepoved slovenskih kulturnih organizacij: "Orel", Prosvetnih Zvez" itd.
- 4) razpust političnih strank in uvedba enotne državne politične stranke. Hrbenica te stranke v Sloveniji so bili liberalci, ki so slepo sledili Beogradu in pomagali zatirati vse, kar je bilo res

V premislek

Po podpisu slovenske izjave leta 1943. v Ljubljani ni razen Slovenske Države slovensko časopisje dosti razpravljalo o slovenski državi in slovenski narodni suverenosti. Sem pa tja se je razpravam pridružil Klic Triglava. Komunistično časopisje v Sloveniji je v prvih letih po vojni govorilo o slovenski republiki, a ves poudarek je bil na izrazu "ljudski", to je komunistični, med tem ko je manjkalo vsake iskrenosti pridevku slovenski. Prav zato je tudi slovenska komunistična republika postala tako nesamostojna, da se sramuje jejo neuspehov vsi slovenski komunisti, ki so krivi teh poraznih neuspehov. Izgleda da drugi slovenski komunisti, ki zavzemajo vodilne položaje, ki pa so osebnoma manj odgovorni, hočejo te napake v neki meri popraviti. Tako je danes močan poudarek na pridevkih, ki poudarjajo slovensko narodnost, slovensko državnost, slovensko suverenost.

Zamejski tisk prav tako brez strahu govori o istih pridevkih in istih predpostavkah; včasih izgleda, da bi se posamezniki celo radi kosali, kdo bo bolj slovenski.

Svobodno razpravljanje in resno razmišljanje o vprašanju slovenske državnosti seveda nujno postavi vprašanje o odnosih slovenske države do sosedov slovenskega naroda, do drugih držav in še bolj nujno do slovenskih južnih sosedov, Hrvatov in Srbov, ki danes živijo v večini slovenskega naroda v isti državi. Veliko razmišljanj in študija bo še potrebno, da se raztresene misli o tem vprašanju preuči in da postane vsem jasno, kaj pomeni, ko govorimo o suverenosti, ko govorimo o državnosti, ko govorimo o samostojnosti, ko govorimo o konfederaciji in zlasti v času, ko govorimo o evropski skupnosti.

Niti pojem slovenske države ni bistveno nov, saj je bil v neki meri in v neki obliki vključen v slovenskem narodnem programu leta 1848; še manj novi so drugi. Govori pa se več, zlasti v tujini, o pojmu konfederacije, ki se o njem tudi še ni dalo zediniti tako, da bi ga vsi na isti način domleli. Je za nekatere izmed nas preveč nestrpen, več kot maksimalen; za druge je le minimalen in spet za nekatere pomeni izdajstvo nad slovenstvom.

Morda je res, da ne pomeni in ne more pomeniti isto za vse. Za časa državljanske vojne v Ameriki pred sto leti je pojem konfederacije pomenil razdelitev Združenih Držav v dva popolnoma ločena dela in ta razlaga je v neki meri bila vzrok državljanske vojne same.

Ne da bi hotel kakorkoli dajati prednost eni skupini mnenj pri razpravljanju o temeljih, ki naj bi v bodoče urejali odnose med posameznimi kanadskimi pokrajinami, je M. Cole v svojem poročilu iz Ottawe, ki ga je objavilo več ameriških časopisov, zapisal, da naj bi bodoča kanadska konfederacija dovolila, da sme vsaka provinca sklepiti ločeno dogovore z državami, ki niso članice konfederacije. Nova misel za mnoge v pojmovanju konfederacije.

slovensko narodno zavedno. Liberalci niso bili. So bili hlapci Beograda.

6) vsiljevanje jugoslovanstva kot narodnost;

7) zagovarjanje slovenskih zahtev po enakopravnosti (avtonomija, federacija, n. pr. slov. punktacije) je bilo označeno za protidržavno dejanje. Zato internacija vodilnih katoliških slovenskih voditeljev.

8) odtok slovenskega davčnega denarja iz Slovenije v Beograd.

Slovenskega vprašanja ni mogoče primerjati s Kanado; imajo pa Slovenci v Jugoslaviji čisto poseben položaj, zlasti še, ker so jim in samo njim mejaši Nemci na severu in Italijani na zapadu. Tudi, ves slovenski narod ne živi strnjen v današnji Jugoslaviji in zato mora imeti slovenska država, četudi v sklopu drugih južnoslovenskih držav, čisto svojstven interes in svojstven položaj, ki bo upošteval razmerje slovenske države do severnih in zapadnih sosedov in njen zemljepisni pa tudi zgodovinski položaj. Stališča, ki ga Cole analizira, so torej bistvene važnosti za Slovence v vsaki trajni politični tvorbi, ki bodo Slovenci v njej vključeni.

V kolikor so si Kanadčani edini, spet iz istega vira, da je zares potrebno temeljito preučiti zastarelo ustavno karto dežele, so si pa edini v tem, da bi morale spremembe, če bi bile zaželenje, izhajati iz pokrajinskih upravnih enot in ne iz strani osrednje vlade. Tega danes v Jugoslaviji ni. Odločitve so storjene v Beogradu in republike, ker je režim izključno povsod v rokah komunistične partije, kratko malo potrdijo ali morda potrditi beogradske sklepe.

Pred kratkim smo brali v new-yorskem časopisu New York Time obširno poročilo njihovega dopisnika iz Ljubljane, ki trdi da ljudje v Sloveniji nimajo nobenega strahu več izgovarjati besedo konfederacija. To vsekakor pomeni spremembo razmer v Jugoslaviji in tudi izboljšanje stanja za Slovence. Prav nič pa to ne bo pomenilo vse dotlej, dokler so vsi važni upravni in ustavni sklepi storjeni v Beogradu in jih imajo republike pravice samo ratificirati.

Slovenski politiki v zadnjih letih Austro-Ogrske so si pogumno prizadevali preduragiti upravnost stanje in ustavni položaj v Sloveniji; uspeh pa je bil kaj hitro izigran drugje. Slovenska republika v novi Jugoslaviji ki je bila na papirju suverena po drugi svetovni vojni, v resnici pa trdno in izključno podrejena enotni in unitaristični jugoslovanski komunistični partiji in poznejši Zvezi komunistov Jugoslavije, je s to svojo podrejenostjo bila povsem izigrana in obsojena na popolno zaslužjevost.

Ko izgleda, da sedanja vlada v Sloveniji skuša pogumneje ubirati samostojno politično pot — čeprav vključeno v jarem komunistične partije, se je spet bati že potrjene nevarnosti, da bo v odločilnem trenutku klenčila, tudi če ji uspe, da si pridobi večjih pravic ali celo konfederacijo, ki jo, kot je poročal New York Times, hoče izvojevati.

Konfederacija bi lahko torej bila zadovoljiva le, če bi pomenila svobodno odločitev za pristop v sklop konfederacije in kjer bi vse pogodbene stranke jasno vedele, kaj je njen pomen in bistvo: popolna suverenost kot izhodiščna točka in v našem primeru, zaradi Koroške in Primorske more tudi konfederacija biti le minimalen program. Drugače pa je ni. —J.M.

Zato zavedni Slovenci odklanjajo 1. december kot narodni praznik. Ali naj še dalje plujemo v lastno skledo?

Če pripadniki slovenske demokratske stranke in Sokoli hočejo še dalje obhajati 1. december kot narodni praznik in prezirajo 29. oktober, je to njihova stvar. Za nas Slovence, ki hočemo svobodo v lastni državi je 1. december praznik narodne tragedije.

Vesele Velikonočne praznike

želita

uredništvo in uprava "Slovenske Države"

Vsem Slovincem širom sveta in v domovini

Vesele Velikonočne praznike

Slovenska Narodna Zveza v Kanadi

VELIKA NOČ 1969

Velikonočni zvonovi pojejo danes zjutraj veselo alelujo. Velika noč je praznik veselja, pravega, globokega veselja. Ker naj bi to veselje bilo res pravo in globoko, ga je pa prav zaradi tega tako težko doseči, težko ga v resnici občutiti.

Kot je na Veliki petek težko občutiti pravo žalost, ki naj bi bilo občutje Velikega petka, zaradi prijetnih, svetlih strani življenja, ki nas obdajajo, tako je pa tudi na Veliko nedeljo težko občutiti pravo veselje, ker v našem življenju še vedno ostane dovolj senčnih strani, s katerimi moramo računati.

Velikonočno veselje zahteva od nas veliko nesebičnosti, zahteva od nas globoke vere, ker to veselje ni, recimo, veselje semanjstva dne ali občutje, ki ga imamo, ko v neki lahkomišelnosti odganjamo od sebe vse resne, globoke misli in namena. Gledamo vse dogajanje samo od svetle, lahke strani. Velikonočno veselje je vse bolj globoko in odkritosrčno, ker gleda stvarnosti naravnost v obraz, gleda naravnost v obraz in to brez strahu samemu dejstvu smrti. "Smrt, kje je tvoje želo?"

Posebnost velikonočnega veselja je to, da je povezano z odpustanjem grehov. S krstom ali s spovedjo, ki je kakor drugi krst, so bili odpusteni grehi tistim, ki so zakrament prejeli. "Če je na svetu kako veselje, potem je to veselje čistega srca", pravi Tomaž Kempčan.

Veselje, ki ga prinaša Velika noč, je najčistejše veselje, ki ga moremo najti na svetu. Naš Gospod, ko je hotel povedati, kaj je to veselje, ga je primerjal z veseljem, ki ga občuti mati potem, ko je dala življenje otroku. To veselje je dar Svetega duha. Kakor vsak dar Svetega duha, tako je tudi to veselje odprto zemeljskim, naravnim vplivom, kajti nadnarava ne uniči narave, ampak žida na njej. Ta občutek je lahko zvezan in pomešan z vsem, kar vpliva na naše dobro razpoloženje, od telesnega zdravja preko velikonočnih dobrot do petja in glasbe. Seveda pa vlada pod to tenko zunanjno površino globok mir, čigar vir je sam vstali Zveličar. "Svoj mir vam dam... ne kakor ga daje svet, ga vam jaz dam".

Eden izmed znakov, da je ta mir božjega izvora, je to, da ga ni mogoče popolnoma izginiti ali iztrgati iz srca. Čeprav nas trpinči bolezen ali tlači k tlom negotovost in strah, vendar občutimo globoko doli v srcu neko mirno gotovost, stabilnost. "In vašega veselja vam ne bo nihče vzel".

Mir je dar božji in ker je dar božji, ga bomo občutili toliko, kolikor ga nam bo Bog hotel odmeriti. Tudi svetniškim ljudem ni dano, da bi vedno plavali v čustvu blaženega mira. Vendar so veliki prazniki, kot nam govori izkušnja, tudi dnevi veselja za tiste, ki se z vso iskrenostjo obračajo k Gospodu.

V zgodovini so zvonovi slavili zmage inu oznanjali mir. Velikonočni zvonovi slavijo danes zmago nad strahom, dvomom in smrtjo in oznanjajo božji mir.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

From the

Department of Justice and
Attorney General

The Expropriation Act 1968-69

Ontarijska zakonodajna skupščina je preteklega decembra odobrila zakon poznan kot "The Expropriations Act, 1968-69", ki ga je predložila vlada novembra 1968.

Važne točke, ki razpravljajo o zakonu so naslednje:

Predno se lahko izvede razlastitev ("Expropriation") po novem zakonu, lahko vsak zainteresirani lastnik zahteva, da izvede javno preiskavo o pravičnosti, resničnosti in potrebnosti določene razlastitve. Preiskovalni uradnik bo potem napravil poročilo, ki bo predloženo odobritvenemu predstavništvu ki ga sestavljajo politično odgovorni zastopniki ljudi. To odobritveno predstavništvo, ko je pretehtalo in vpoštevalo poročilo preiskovalnega uradnika, potem napravi odločitev o razlastitvi.

Ta zakon tudi predstavi princip enakovredne vpostavitve obstoječe vrednosti za lastnike prebivališč, ki morajo biti razlaščen na za vsesplošno potrebo. Po zakonu ima predstavništvo za razlastitve pravico dati dodatno vsoto za odškodnino preko prodajne vrednosti lastnine, če je ta lastnina prebivališče in kjer enakovredno nadomestitev ni mogoče doseči na dnevnem tržišču — za razlaščen lastnino s vsemi dodatki, ki so danes na razpolago.

Zakon tudi predvideva, da bo odškodnina za nadomestitev razlastitve bazirala na podlagi prodaj dnevnega trga za lastništva, za škodo povzročeno s to nevarnostjo, odškodnino za škodljivo občutje in vsako posebno težavo odvisno od premetitve. Odškodnina za nevarnost, vključno selitev, legalne stroške in stroške za merjenje zemljišča v zvezi s prestativijo, skupaj s 5% dodatkom za prebivališče lastnikov, ki si morajo poiskati nove domove.

Razlastitvena oblast bo morala plačati lastnikom 100% prodajno tržno vrednost lastnine v dobi treh mesecev od odločitve za razlastitev, ali pa pred prevzemom lastništva, katerokoli obeh je hitrejša časovno in istočasno bo oblast ponudila popolno vsoto, katero je pripravljena plačati lastniku skupaj z odškodnino za nevarnost, odškodnino za škodljivo občutje in odškodnino za premetitev.

Ta zakon predvideva tudi, da se lahko pritožite na, "Court of Appeal" v zadevi odločitev "The Land of Compensation Board".

the Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

Zastopniki Kanadskega etničnega tiska na obisku v Ottawi

Pod vodstvom predsednika Kanadske etnične tiskovne zveze g. dr. J. Kirschbauma, so zastopniki etničnega tiska (zapadno kanadsko delegacijo je vodil g. Hans-Herrman Roeder iz Winnipeg, vzhodno pa g. Vladimir Mauko iz Toronta) obiskali 11. in 12. marca v Ottawi predstavnike federalne vlade ter predložili svoj spomenico in predloge. Bili so sprejeti v posebni avdijenci od ministrskega predsednika g. Pierra Elliot Trudeaua, ki je obiskovalcem obrazložil mesto etničnega tiska in grup v novi kanadski tako imenovani "Pravični družbi—Just Society". Obiskali so tudi poštne ministra g. Kierana, kjer so že nedavno vložili pritožbo vsled nenadnega zvišanja poštne. Na slikah jih vidimo: št. 1: V družbi ministrskega predsednika, št. 2: Na obisku pri transportnem ministru g. Helley-ju, št. 3: V razgovoru z ministrom za "Immigration & Manpower", g. A. MacEachenom, št. 4: Slikano z ministrom za zunanje zadeve g. M. Sharpom ter št. 5: Skupno z notranjim ministrom in ministrom za razvijanje gospodarstva g. Pelletier-om. Obiskali so tudi finančnega ministra g. E.J. Benson, bivšega zunanjega ministra g. P. Martina in mnoge poslance. Grupo je v mnogih primerih spremljal in predstavljal "ambasador" etničnih skupin torontski poslanec zdravnik g. Stanley Haydasz.

Delegati so se vrnili na svoje domove upajoč, — in v mnogočem tudi zagotovljeni — v glavnem zadovoljni.

Na obisku v Ottawi. Z desne na levo g. dr. J. Kirschbaum, predsednik Kanadske etnične federacije, dr. S. Haydasz, poslanec iz Toronta, ki so mu nadeli naslov "Ethnic Ambassador" in poslevočedi predsednik Ontarijske etnične tiskovne organizacije g. V. Mauko, — urednik našega lista.

• Agencija ZDA za nadzorstvo nad oboroževanjem in za razorožitev je objavila, da so države na svetu porabile v 1. 1967 182 milijard dolarjev za vojno ali za priprave na vojno. To je 40% več kot je vse človeštvo porabilo za vzgojo in vsoto, ki je enaka celotnemu letnemu dohodku Južne Amerike, Južne Azije ter Bližnjega Vzhoda. — fš

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year: 30¢ per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80
Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada

Member of C.E.P.P.

SLOVENSKA DRŽAVA Izhaja prvega v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pe-
zov, za Brazilijo 60 kruzairov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 35
šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za
Francijo 600 frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati na
ročnino tudi v upravi „Slovenske poti“.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva
naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in
izdajatelja.

Toronto

• 24. februarja je imel na se-
stanku Katoliške ženske lige pri
Mariji Pomagaj predavanje g.
Peter Čekuta. Članicam je govo-
ril o važnosti „Družbenega sode-
lovanja“.

• V nedeljo 2. marca se je
Slovensko gledališče v Torontu
zopet predstavilo občinstvu z
Garrickovo komedijo „Varh“ v
Smolotovem prevodu. Kljub le-
pemu vremenu se je dvorana na-
polnila in z zanimanjem sledila
igralcem. Andrej Smole je s Pre-
šernovo pomočjo izdal tik pred
smrtjo pesmi Valentina Vodnika,
Linhartovega Matička in svoj
prevod Garrickove komedije
Varh. Pri prevodu se je držal iz-
virnika, osebami je dodal domača
imena in besedilo zelo domače
lice ter prijetno sočnost. Igralci
so se pod večšo roko režiserja g.
Vilka Čekute tega držali. V omi-
ljenem dialektu so podajali svo-
je vloge in pri starejših gledal-
cih izvali precej smeha. Mladina
pa čudnim besedam ni bila kos.
Igra je bila ponovljena 9. mar-
ca v newtorontski dvorani.

• 7. marca je misijonski kro-
žek pri Mariji Pomagaj imel v
svoji sredi sestro misijonarko dr.
Žužkovo iz Pakistana. Njenemu
zanimivemu predavanju so sledi-
le skioptične slike. Za tako izre-
den obisk bi morala dvorana biti
premajhna.

Častiti sestri in zdravnici hvala
za osvetlitev njenega delovanja
v zaostali deželi. Želimo ji srečno
pot in božje pomoči pri njenem
misijonskem poklicu.

• V nedeljo 2. marca je v
International Institutu predaval
članom „Canadian Yugoslav
Professional Association“ g. Pe-
ter Čekuta. Govoril je o „Integra-
tion into a Canadian Communi-
ty“. Predavatelja so zadovoljno
sprejeli, posebno ko se jim je
zahvalil za povabilo v slovenski-
ni. G. P. Čekuta je v istem institu-
tu ravnatelj večerne šole za pouk
angleščine imigrantom.

• Slovenska glasbena šola
pod vodstvom g. Matije Lebarja
je 1. marca pripravila glasbeni
večer pod naslovom „Glasbeni
biseri“. Koncert je bil v dvorani
Brezmadežne v New Torontu.

Poslušalci so skoro napolnili
dvorano in so točko za točko
hvaležno nagradili s ploska-
njem. Spored je bil pestro iz-
bran, saj so se glasbeni biseri
prelivali iz melodije v melodijo.
Vsak nastopajoči (s harmoniko,
kitaro ali petjem) je pokazal,
da obvlada svoj instrument, kar
gre gotovo zahvala njihovemu u-
čitelju, g. M. Lebarju.

Z bogatim večerom so zabrisali
malenkostne napake, ki se pri
tako obsežnem sporedu hitro vri-
nejo posebno če za vse odgovarja
„učitelj sam“. Tako je bil učitelj,
napovedovalec, organizator za
zavoso, in dirigent. Ob taki mno-
žici nastopajočih je to zelo tež-
ko. Dobro bi bilo tudi, da se pred
vsako skladbo pove ime skladate-
lja, več paznje pa ne bi bilo od-
več pri sestavljanju sporeda v
slovensčini. Vendar vsem prijet-
na zahvala in klic: Le pridno na-
prej in obilo uspeha na nasled-
njem koncertu!

• Slovenski skavti Marije Po-
magaj v Torontu so za nedeljo
popoldne 9. marca pripravili spo-
red s pesmijo, prozo in filmom

VESELO ALELUJO
ter mnogo dobre
volje v podpori za naše glasilo
"Slovenska Država".
Združeni v delu za Slovenski
vsenarodni cilj — SLOVENSKA
DRŽAVA
— pojdemo k vstajenju naproti!
Pozdravlja vse znanke in
in prijatelje širom sveta:

Mirko Geratič
2737 W. 16th St.
Chicago, Ill. 60608

mo, pridružil bratemu Tonetu in
Lojzetu, ki imata oba doktorski
naslov. Naše čestitke!

• Privreditev SNZ v soboto 15.
februarja v veliki farni dvorani
je prav lepo uspela ob lepi ude-
ležbi in veselem razpoloženju.

• Hčerko sta dobila g. Stanko
in Marija Mikec na 2050 W. 22nd
Pl. Krstili so jo, na Rose Mary.
To je sedaj že njuna druga
hčerka. Cestitamo!

• O, takšna pošta! Leta 1967 v
začetku decembra je bilo odpo-
slano iz Slovenije priporočeno
pismo s krstnim listom. Naslov-
ljenec ga ni dobil. Uradno poiz-
vedovanje je dognalo, da je
newyorška pošta izročila pismo
naslovljencu. Ta pa živi v Chica-
gu... Istemu je bilo v oktobru
lanskega leta zopet poslano dru-
go priporočeno pismo (poročne
fotografije). Pisma do danes še
ni dobil. Verjetno sta se obe
pismi zataknila kje na jugocenzu-
ri!

• Za "Slovenicum" v Rimu je
Slovenska Narodna Zveza prispe-
vala znesek \$100.

Cleveland

• Maskerada
Na pustno soboto, 15. februar-
ja, je dramsko društvo „Lilija“
zopet pripravilo maskerado s
plesom v dvorani Slovenskega
doma na Holmes Ave. Igrali so
„Veseli Slovenci“ in prireditev je
bila lepo obiskana.

• Slovenska šola pri sv. Vidu
Slovenska šola pri sv. Vidu je
v nedeljo 23. februarja priredila
v novi šolski dvorani okusno ko-

V VSEH NEPREMIČNOSTNIH,
OBENITE SE Z ZAUFANJEM
DRUŽINSKIH
IN PRAVNIH ZADEVAH NA:
The Simpson Towers 401 Bay St. Suite 2000 - EM. 4-4004

CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

Veselo Velikonoč želi dr. Ludvik Leskovar z
družino, njegova realitetna pisarna
in Slovenska radijska ura.

Lastnica domače slovenske gostline Eršte's

"SLOVENE VILLAGE"

na 6802 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio,
želi vseh prijateljem in obiskovalcem

VESELO ALELUJO!

Berta Lobe

VESELO VELIKO NOČ

želita

Glavni odbor in Svet Slov. drž. gibanja

VESELO ALELUJO!

žele

somišljeniki slovenske državne ideje v
Clevelandu, USA.

**PORAVNAJTE
NAROČNINO
IN DARUJTE
V TISKOVNI
SKLAD
"SLOVENSKE
DRŽAVE"!**

silo, kot eno izmed letnih prire-
ditev za zbiranje denarnih sred-
stev za šolske potrebe.

• „Veseli Slovenci“
V sredo zvečer 26. februarja
je ansambel „Veseli Slovenci“
v dvorani televizijske postaje
WEWS TV 5 snemal trak za tele-
vizijski nastop v okviru sporeda
„Polka Varieties“. Kot pevec sta
nastopala ga. Blanka Tonkli in
g. Emil Benegalija. Ansambel vo-
di g. Dušan Maršič.

• Stoletnica javne knjižnice
V februarju je praznovala sto-
letnico svoje ustanovitve cleve-
landska javna knjižnica, ki ima
tudi lepo zbirko slovenskih
knjig.

POZOR ROJAKI!
POTUJETE SKOZI
RIM v DOMOVINO?

Sprejem na letališču ali železnici, og-
led Rima, prenočišče, domača hrana
itd. vse te skrbi bodo odveč, če se
boste obrnili na:

Vinko A. LEVSTIK
Director in lastnik

Hotel 'BLED'

Via S. Croce in Gesuralemme 40,
Roma, Tel., 777-102

Hotel-Penzijon 'DANILA'

Via L. Luzzatti 31
Roma, Tel., 750-587

Dne 23. februarja 1969. popoldne
je nenadoma mirno zaspala v
Bogu in nas
zavedno zapustila naša draga
mama, stara mama, sestra in teta

ANTONIJA MAUKO

roj. Rebol, upokojena učiteljica.
Istega dne je umrla tudi njena
najmlajša sestra, najina teta
Pavla Lovrec roj. Rebol.

V skupni grob smo ju pospremili v sredo,
26. februarja 1969. ob 15.30, na pobre-
škem pokopališču v Mariboru—Slovenija.

Dne 16. marca pa se je po Božji volji in
dolgi in težki bolezni pridružil svoji ženi,
naši dragi mami, naš nad vse ljubljeni
ata

VINKO MAUKO.

Pokopali smo ga 18. marca na
pobreskem pokopališču v Mariboru
Slovenije.

Zalujoči: sin Vladimir z družino,
hčerka Santa z družino
in drugo sorodstvo
Toronto, Ottawa, Maribor,
Ruše, Zagreb, Dunaj.

SLOVENSKA NARODNA ZVEZA V AMERIKI

CHICAGO, ILL.

želi vsem prijateljem Slovenskega državnega gibanja

širom sveta Veselo Veliko noč.

VESELO VELIKO NOČ

ter najboljše želje za uresničenje
slovenskih ciljev pošiljajo somišljeni-
kom v Sloveniji in po svetu

prijatelji v Washingtonu.

Po petih letih . . .

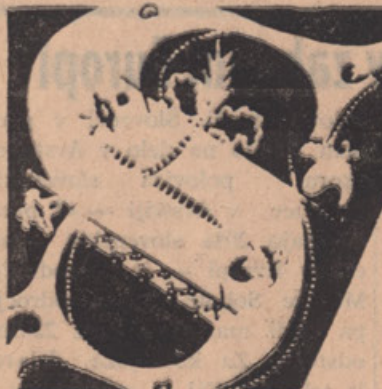

so dobili isto državljanstvo, kot ga ima njihov sin, ki je bil
rojen v Kanadi. Kanadsko državljanstvo je stanje, ki se ga mnogi
ljudje v vseh delih sveta želijo. Skoraj 60,000 oseb iz mnogih
dežel je vsako leto zapriseženih kot Kanadskih državljanov.
Ste Vi izvoljiv za prednost in odgo vornosti državljanstva?
Informirajte se in poizvedite pri Kanadskem Sodišču za Državljanstvo
(Canadian Citizenship Court) ki Vam je najbližji.

Ti so pripravljeni, da Vam pomagaja v sledečih mestih: HALIFAX,
MONCTON, MONTREAL, OTTAWA, SUDBURY, TORONTO, HAMILTON,
ST. CATHARINES, KITCHENER, LONDON WINDSOR, WINNIPEG,
REGINA, SASKATOON, CALGARY, EDMONTON in VANCOUVER.

Lahko pa tudi pišete na sledeči naslov: The Registrar of Canadian
Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa.

GOVERNMENT OF CANADA

SLOVENIJA VČERAJ DANES & JUTRI

To je enaintrideseto nadaljevanje nove "3 strani" SLOVENSKE DRŽAVE, namenjeno sistematični analizi tekočega razvoja razmer v Sloveniji in Jugoslaviji pod rahlajočo se komunistično oblastjo. Nova stran se bo razvila v vrsto stalnih rubrik o pomembnih razvojnih

silnicah slovenske stvarnosti. Posamezne rubrike bodo pisali strokovnjaki na dotičnih področjih z lastno avtorsko odgovornostjo. Ker je tisk v Sloveniji še vedno zaprt v tesne okvire, svetovni tisk pa omejen na bolj slučajnostno in površno poročanje o

tamkašnji razvoju, upamo da bo globlja analiza na tej strani dopolnila važno vrzel v dosedanjem prikazovanju sprememb, katerih pomembnost presega politične meje Slovenije in Jugoslavije. Uredništvo "Slovenske države"

Partija in "socialistična demokracija"

Ciril A. Zebot

V zadnjih mesecih 1968 in januarja 1969 so se vršili v Jugoslaviji kongresi republiških partij, marca pa kongres Jugopartije. Namen teh kongresov je bil, da bi partijo prilagodili "samoupravnemu" razvoju porajajoče se "socialistične demokracije". Razen manjših organizacijskih sprememb pa se ni kaj pomembnejšega spremenilo. Tudi ta poslednja "reforma" partije je potrdila njeno izključno "vodilno vlogo".

Venomer podaljševana "teorija" o neki mistični vsevednosti in nezmotljivosti partije v primeri z nevednostjo in zmotljivostjo vseh drugih ustanov in ljudi je v arogantnem nasprotju z univerzalnim pričevanjem zgodovine o omejenem znanju in zmotljivosti vseh človeških ustanov in ljudi. Starodavno demokratično načelo raziskovalnega in odločevalnega pluralizma temelji prav na tem zgodovinskem izkustvu. Eden izmed razlogov, zakaj je Amerika — čeprav ni brez svojih izvirnih in težkih problemov — tako vztrajno vodilna na skoraj vseh področjih znanosti, tehnologije, gospodarstva in celo umetnosti, je prav v tem, ker ima edinstveni pluralizem od režima in medsebojno neodvisnih univerz, raziskovalnih ustanov, podjetij, filantropičnih organizacij, revij, založb in drugih središč poskušanja, ustvarjanja in preizkušanja. Vsa ta pestra in venomer se izpreminjajoča struktura tekmovalnega napredovanja pa temelji na političnih osnovah ameriškega dvostranskega sistema z vedno novimi priložnostmi za "ščukovsko" pojavljanje radikalnejših "tretjih strank" in brezprimerne širokogrudnosti do vseh mogočih oblik osebnega in skupinskega protestiranja.

Ker so zmotljivi vsi ljudje, je neovirano umsko tekmovalne medsebojno neodvisnih ustanov in ljudi pogoj za približevanje resnici in odkrivanju novih spoznanj tudi na redkih področjih

enoumskih spoznanj enosmernih danosti; v političnem odločanju, kje je malo enoumsnih spoznanj in nič nealternativnih rešitev, pa je obstoj medsebojno neodvisnih organizacij (vsaj dveh) edina učinkovita varščina proti nasilju dogmatiziranih zmot. Tako imenovana notranja demokratizacija partije — ki ohranja značaj edine neodvisne politične organizacije — ne more nuditi zadostnih pluralističnih varščin. (1) ker obsega članstvo partije le drobno delo v družbi in (2) ker je spoznavna in odločevalna neodvisnost članov partije vezana z apriorno ideologijo partije, njenimi statuti, pravilniki in vodstvenimi organi ter z omejeno sociološko prožnostjo takih zaključenih in izključenih manjšinskih skupin. Karkoli je predloženo iz okvira ene same partije, nudi zelo nezanesljivo izbirnost.

Koncept ene same privilegirane partije torej ni le v nasprotju s prirojenim težnjo vseh ljudi po osnovni enakopravnosti proti vsem monopolom, privilegijem in diskriminacijam, temveč je tudi bistvena ovira političnemu odločanju v skladu z najboljšimi človeškimi spoznanji, ki predpostavljajo pluralizem oz. vsaj dualizem medsebojno neodvisnih osnovnih političnih organizacij. Brez odkritega in resnega razpravljanja o tem svojem notranjem nasprotju nastajajoča "socialistična demokracija" v Sloveniji ne bo prišla daleč.

Teorija in praksa slovenske "socialistične demokracije" sta bili predmet razgovora za "okroglo mizo" v Ljubljani, dne 13. novembra 1968. Iz tega prvega neformalnega, poljudnoznanstvenega razpravljanja o razvoju "pluralizma in socialistične demokracije" v Sloveniji je moč povzeti bolj konkretno podoben počasnega in močno oviranega razvoja demokratizacije v Sloveniji.

Za "okroglo mizo" so povedali, da se je proces demokratizacije začel, ko so nekaj let po izklju-

čitvi Jugopartije iz Kominformacije proglasili načelo "samoupravljanja", ki naj bi "prenašalo funkcije države na družbo". S postopnim uvajanjem tega načela so iz prejšnjih zgolj transmissijskih organizacij (Socialistična zveza, sindikati, Zveza mladine, Zveza študentov, razne zbornice, itd.) začeli nastajati "politični subjekti". Poleg tega naj bi v okviru teh organizacij in ustanov — posebno še Socialistične zveze — pluralistično prihajale do izraza vse družbeno pomembne "grupe". Razgovor pa je pokazal, da sta politična vloga in vpliv omenjenih organizacij, ustanov in skupin zelo neenakomerna, nekatere, kot npr. kmetije, jih sko-

Smisel in nesmisel samoupravljanja

Za boljše razumevanje pomena in nepomena "samoupravljanja" in "socialistične demokracije" v Sloveniji in Jugoslaviji bo koristno do kraja razčistiti nekatere osnovne pojme:

Samoupravljanje pomeni upravljanje zadev ljudskih skupnosti vseh vrst — naravnih, prostovoljnih in prisilnih — prek pripadnikov teh skupnosti samih. V Sloveniji in Jugoslaviji pa so pojem "samoupravljanja" zmedli s tem, da so ga tolmačili v ozkem smislu kot lastno upravljanje "delovnih skupnosti" (gospodarskih podjetij in raznih služb) in deloma občin (sosedstvenih skupnosti). Sedaj pa pričenojo tolmačiti samoupravljanje tudi kot razširjanje udeležbe pri političnem odločanju v državnih organih, ki je v vseh komunističnih režimih do nedavnega bilo (in v bistvu še je) izključno partijsko; primer tako razširjenemu pojmovanju "samoupravljanja" v Jugoslaviji je zakonodajno sodelovanje skupščin in napor za povečanje suverenosti republik v odnosu do "federacije".

Samoupravljanje v uvodoma označenem splošnem smislu je neposredno in posredno. Neposredno samoupravljanje pomeni

raj nimajo, nobena od njih pa ni dovolj samostojna. Povsod namreč obstajajo "neformalne skupine", ki "imajo monopol glede političnega odločanja". Nad vsemi temi "političnimi subjekti" pa še vedno bdi Zveza komunistov oz. njene "neformalne skupine", poslušajoč se njene "vodilne", "idejno-politične", "avantgardne", "integracijske", "koheziivne" ter "tvorne in usmerjevalne vloge".

Izgleda torej, da so v tej nastajajoči "socialistični demokraciji" v Sloveniji, kakor na v Orwellovi "živalski farmi", sicer vsi "enaki", le da so nekateri dokaj "bolj enaki" kot drugi.

skupno upravljanje zadev katerekoli ljudske skupnosti z enakopravno udeležbo vseh pripadnikov zadevne skupnosti. Jasno je, da je tako skupno upravljanje mizo že težko neposredno sodeluje pri pripravljanju in upravljanju pomembnih odločitev; celo zbornice izvoljenih posrednih upravljalcev, ki jim je to predstavnostno delo edini poklic, se morajo za pripravljanje skupnih odločitev organizirati v manjše odbore, podobore in komisije. V širših ljudskih skupnostih je neposredno samoupravljanje lahko le zelo omejeno v obliki iniciativnega ali potrdilnega referendumov o pomembnejših posrednih odločitvah.

Posredno samoupravljanje je edina praktična oblika samoupravljanja v domala vseh dejanskih ljudskih skupnostih širših od družine (z izjemo že omenjenega dopolnilnega predlaganja in potrjevanja odločitev prek referendumov). Zaradi tega je v zvezi s samoupravljanjem bistvene važnosti vprašanje izbire organov posrednega samoupravljanja, nadzorstva nad njihovimi odločitvami in njih odločitev. V

tej zvezi dobi svoj poseben pomen pojem demokracije.

Po svojem starogrškem izvoru je pojem **demokracije** (to je ljudske vlade) istoveten s pojmom samoupravljanja. V politično-zgodovinskem smislu pa si pod imenom demokracija predstav-

ljamo progresivno uveljavljanje načela, po katerem so nosilci posrednega samoupravljanja izvoljeni in odločljivi po večinski odločitvi pripadnikov zadevne ljudske skupnosti izražene v njihovih volitvah. V tej zvezi se pojavlja vprašanje kako izbirati kan-

didate za funkcije posrednega samoupravljanja. Ko bi odločitve posrednega samoupravljanja bile znanstveno-enoumne in bi bilo mogoče po jasnih objektivnih merilih nesporno spoznati najbolj kvalificirane ljudi za upravljanje takih odločitev in ko bi poleg tega število tako kvalificiranih ne bilo niti večje niti manjše od števila in obsega jasno odmerjenih vrst zadevnega odločanja, bi bil problem izbire kandidatov poenostavljen in bi postopek demokratičnega izbiranja prek tajnih volitev bil nepotreben. Ker pa v družbenem odločanju nobenega teh treh "znanstveno-idealnih" pogojev za izbiranje kandidatov ni, je prav postopek zadovoljivega izbiranja kandidatov za funkcije posrednega samoupravljanja najvažnejša sestavina demokracije, pomembnejša od dokončnega volilnega akta. V tem smislu se pojem demokracije večkrat uporablja v ožjem smislu kot **tekmovalni postopek volilnega izbiranja** nosilcev posrednega samoupravljanja.

Pojem demokracije je predvsem pomemben za politično samoupravljanje držav in njihovih zvez, kjer odločitve zadevajo in obvezujejo vse pripadnike najširše organizirane družbe in s tem ustvarjajo tudi važne okvirne pogoje samoupravljanja na vseh "nižjih" področjih. Splošno-družbena pomembnost samoupravljanja v državnih in zveznih skupnostih narekuje, da demokratični postopek izbiranja nosilcev posrednega samoupravljanja izvira iz vsaj dveh medsebojno neodvisnih izbirnih organizacij ("strank" kot osnovnih političnih organizacij). Samo na ta način je moč zagotoviti resnično tekmovalnost resnično alternativnih kandidatov in alternativnih programov za razliko vsebine posredno samoupravnih političnih odločitev. Osnovno-politična dvojnost je zelo pomembna tudi kot zagotovilo neodvisne in neovirane kritike odločitev posrednega političnega samoupravljanja, ki je potrebno za doseganje boljše odločitve ali za pospešitev izmenjave slabih upravljalcev. Ker sedanja "socialistična demokracija" v Sloveniji te osnovne dvojnosti nima, zato je izbirna alternativa le v manjših in obrobni ukrepih, na pa tudi v večjih in vseobsežajočih odločitvah. Ista izključna partija vlada nemoteno dalje in "reformira" svoje lastne prejšnje "reformne". V nobeni demokratični državi na svetu ne bi vladajoča stranka mogla še nadalje ostati na oblasti po takem polomu, kot ga je zakrivila vladajoča slovenska partija z velenjskim skandalom. Srečnemu naključju ne pa demokraciji varščina sistema se je zahvaliti, da je iz slovenske partije končno izšla konstruktivna in borbena slovenska vlada Staneta Kavčiča. Pa tudi ta vlada je še daleč od tega, da bi Slovenijo ustavno osamosvojila, gospodarsko uredila in politično demokratizirala.

Pluralistične težnje

V zvezi s posrednim samoupravljanjem se pojavljata pojma "birokratizma" in "etatizma", ki se posebno po padcu Rankovića v Jugoslaviji toliko omenjata. **Birokratizem** se nanaša na težnjo hierarhično, funkcionalno ali "neformalno" organiziranih izvršnih uslužbencev ljudskih skupnosti, da le-ti upravljajo ("manipulirajo") te skupnosti neodvisno od želja pripadnikov teh skupnosti in mimo odločitev njihovih izvoljenih predstavnikov. Ker sodobne organizacije potrebujejo razsežne izvršilne (strokovne) kadre, je nevarnost (dalje na 4. strani)

Okrogla miza o socialistični demokraciji

Navajamo nekatere posebno značilne povzetke iz besedila razgovorov za "okroglo mizo" kot je bilo objavljeno v TEORIJ IN PRAKSI, december 1968:

1) Demokratizacija socialistične družbe se začne razvijati s "prenašanjem funkcij države na družbo" (J. Goričar). "Država" je v tej zvezi očitno istovetna z marksističnim pojmom "diktature proletariata", t.j. partije, "družba" pa z načelom "samoupravljanja" prek prej za partijsko "transmisijo" improviziranih in uporabljenih organizacij (družbeno-politične organizacije, zbornice, ustanove, družbeno-funkcionalna združenja in končno delovne organizacije oz. skupnosti). Poglavitni "politični subjekti" v današnji Sloveniji so Zveza komunistov, Socialistična zveza, Zveza mladine, Sindikati, Zveza študentov in razne zbornice (J. Goričar in drugi). Vprašanje: Kako, da nobeden, za "okroglo mizo" v tej zvezi ni omenil n. pr. Društva slovenskih pisateljev, univerze, akademije, profesorjev, umetnikov itd?

2) "Naša družba se vedno bolj diferencira... O pluralizmu (pa) lahko govorimo le, če imajo različne grupe možnost, da izražajo svoje interese... V obstoječih razmerah nekatere grupe lahko izražajo svoje interese, nekatere jih pa ne morejo v zadostni meri. Vzemimo kmete, ki so še vedno pomembna in precej številna grupa, vendar niso imeli in še vedno nimajo možnosti za izražanje svojih interesov" (J. Jerovšek).

3) "Doseči bi morali, da bi se znotraj SZDL (Socialistične zveze) razvilo več relativno samostojnih političnih subjektov..." (N. Toš). "Poglavitni vzrok, da se različni interesi ne morejo izraziti, vidim v nezadostni avtonomnosti političnih organizacij (predvsem SZDL in sindikatov)", ki ni taka, da "bi motivirala različne grupe, da bi prek njih izražale svoje interese" (J. Jerovšek). "Navedel bom primer o organizaciji Socialistične zveze v Ljubljani. V vodstvu te organizacije so zgolj člani Zveze komunistov. Ali torej to vodstvo lahko resnično predstavlja pluralizem idej in ali lahko zares predstavlja pluralizem subjektov?" (N. Toš). "... nekateri interesi in tudi skupine, ki jih predstavljajo, (se) pri nas še

vedno enačijo z interesi socialistične družbe in... monopolno odločajo, kateri interesi so skladni in kateri niso skladni s socializmom" (F. Hočevar). So "neformalne skupine, ki imajo monopol glede političnega odločanja" (Z. Roter).

4) "...tak pluralističen sistem, izhajajoč iz zasnove socialistične družbe, zahteva integracijsko silo... Gotovo gre ta vloga vodilni idejno-politični organizaciji..." (G. Kušej) t.j. Zvezi komunistov. "Ali ni v ustavi navzoča ideja, da opravlja tako kohezivno vlogo Socialistična zveza?" (F. Hočevar). "Po ustavi že, dejansko pa ne" (B. Markič).

5) "...moramo upoštevati, da so se socialistične revolucije doslej uresničile v deželah, ki so imele ne le nerazvit ekonomski sistem, marveč tudi nerazvit sistem meščanske demokracije. Iz tega, pa tudi iz drugih razlogov, je bilo prav gotovo neizbežno, da se je politična oblast po revoluciji reducirala na enega samega nosilca, na komunistično partijo... Spriči takih razmer je bila tudi pri nas v tem obdobju neizbežna enostranska diktatura proletariata. Toda... z nadaljnjim razvojem, ki je šel pri nas v samoupravljanje in socialistično demokracijo, je morala glede strankarskega sistema priti do nekaterih dilem. Njihov izraz je pravzaprav ves proces reorganizacije ZK, njena nova vloga in nova vsebina njenega delovanja. Razvoj socialistične demokracije je neizbežno moral sprožiti proces političnega pluralizma v tem pomenu, da subjekt političnega odločanja ni več posebljen izključno v partiji in njenih organih, marveč ob njeni tvorini in usmerjevalni vlogi obstaja vrsta političnih subjektov, ki se koordinirano prepletajo na vsej skali političnega odločanja. (A. Žun). Toda Zveza komunistov "si mora to vodilno vlogo izbiti od enega konkretnega vprašanja do drugega..." (P. Klorar).—

Gornji povzetki kažejo, da se bodo udeleženci razgovora za "okroglo mizo" morali k predmetu povrniti in razumsko razčistiti mistiko o "vodilni", "idejno-politični", "avantgardi", "integracijski", "koheziivni" ter "tvorni in usmerjevalni" vlogi Zveze komunistov v nastajajoči "socialistični demokraciji".

Ciril A. Žebot

PARTIJA IN "SOCIALISTIČNA DEMOKRACIJA"

(nadaljevanje s tretje strani.)

birokratizma vedno prisotna in jo je moč obvladovati le s stalnim nadzorstvom s strani izvoljenih predstavnikov zadevne skupnosti in s pritiskom njenih pripadnikov (prek njihovih različnih organizacij in ustanov, neodvisnega tiska, zborovanj, itd.) na izvoljene predstavnike skupnosti.

Etatizem pomeni težnjo osrednjih državnih (ali "zveznih") organov, da svojo pristojnost razširijo na rovaš samoupravljanja manjših ljudskih skupnosti. Kadar etatistične težnje sebi podreduje tudi osebnost (naravnopravne) prerogative ljudi kot posameznikov (družinsko življenje in vzgoja, solanje, izbiranje poklicev in zaposlitve, osebna potrošnja in varčevanje, pripadnost prostovoljnemu organizacijam, javno izražanje, potovanje in sploh uporaba prostega časa), se etatizem spreminja v totalitarizem. V resnično demokratičnih državah etatistične in totalitarne težnje ne morejo prevladati; pojavi dejanskega etatizma in totalitarizma so vezani na enopartijske režime, nacizem, fašizem, stalinizem).

V nasprotju s težnjami etatizma in totalitarizma je treba omeniti pojem "pluralizma", ki je — poleg drugih izsledkov zahodne sociologije, politologije, ekonomike in tehnologije sedaj močno popularen tudi v Sloveniji in Jugoslaviji. Pluralizem izraža težnjo sodobnega človeka, da se povezuje s svojimi vrstniki v raznovrstne ljudske skupnosti glede na poklic, zaposlitev, vero, raznovrstne kulturne in razvedrilne interese, pa tudi po sorodnosti splošnejših pogledov na sklop družbenih vprašanj. Narasčajoče in menjajoče se "pluralistične" težnje sodobnega človeka se morejo zadovoljivo uveljavljati le v demokratičnem političnem sistemu, ki z resnično volilno tekmovalnostjo alternativnih kandidatov in alternativnih programov edini lahko uspešno preprečuje pluralizmu nasprotno etatistične težnje.

Ce se sedaj povrnemo k pojmu samoupravljanja v njegovem osnovnem pomenu, vidimo, da mora samoupravna družba biti politično demokratična (v zgoraj označenem postopkovnem smislu), ako na jdbod pluralistične samoupravne težnje posameznih oseb in njih skupnosti učinkovito zavarovane. Taka družba bo stremela za tem, da bo v njej samoupravljanje uresničeno v skladu z načelom subsidiarnosti, to je človeku pomožnega in medsebojno dopolnilnega značaja človeških združenj, ki ga je treba preprosto in stvarno opisati: kar more človek kot posameznik zase sam opraviti (brez oškodovanja drugih), tega naj si ne lasti nobena skupnost; česar poedini človek sam ne zmore, to naj dopolnjujejo primerne ljudske skupnosti; pri tem naj si širše skupnosti ne prisvajajo pristojnosti v zadevah, ki jih zmorejo ožje skupnosti; kar je moč doseči prek prostovoljnih skupno-

sti, tega naj si ne laste oblastvene skupnosti; kar zmore poedini podjetje, tega naj se ne loti združenje podjetij; kar lahko opravi tržni odnosi, tega naj ne urejajo "samoupravni dogovori"; kar zmorejo samoupravni dogovori, tega naj ne vsiljujejo administrativni ukrepi; kar lahko napravi občina, tega naj ne opravi okraj; kar je primerno okraju, tega naj si ne lasti državna skupnost slovenskega naroda kot celote; in kar zmore slovenska republika, bodisi samostojno ali prek pogodbenih dogovorov z drugimi republikami, tega naj ne jemlje zveza jugoslovanskih republik, katere pristojnosti naj bodo omejene le na vsem republikam resnično skupne zadeve, ki bodo dogovorno ugotovljene, ustavno natančno določene in praktično zavarovane.

Seveda velja isto načelo subsidiarnosti tudi v obratnem smislu: manjše skupnosti naj se ne lotevajo zadev, ki po svoji vsebini in obsegu sodijo v pristojnost širših skupnosti. Zato je popoln nemišeln govoriti ali ravnanje, kakor da bi širše in višje ljudske skupnosti bile le skupek nekaterih osnovnih "delovnih skupnosti", ki naj bi prek "samoupravnih dogovorov" in "samoorganiziranja" sčasoma nadomestili tudi narodno skupnost in državno oblast. Narod ni seštevke podjetij in družbenih služb, niti nista občina in država mehanični rezultati "delavskih svetov". Različne človeške skupnosti v pluralističnih merilih niso le količinsko različne, temveč so med njimi tudi pomembne kakovostne razlike. Težko se je zato znebiti vtisa, da je Kardeljeva zasnova "samoupravljanja" in "socialistične demokracije" — kot neke vrste seštevke korporativizma — preračunano sredstvo za oslabokrvljenje žive družbe in narodov, da bi z bledenjem življenjske mnogoličnosti lažje ohranjal politični monopol "vodilne" partije.

V narodno-politični skupnosti (državi) in v večerzavi zvezi, ki sta organizirani na osnovah pluralističnega samoupravljanja in politične demokracije v skladu z načelom medsebojne dopolnilnosti, zadobi tudi pojem oblastvene prisile svoj naravni pomen kot dopolnilno zagotovilo, da bodo osebne pravice vsakega človeka, medsebojne pogodbe, samoupravni dogovori in demokratične odločitve političnih skupnosti dosledno upoštevane in izvrševane. Ideološka prerokovanja o odpravi oblasti so nesmisel. V Jugoslaviji ne gre za odpravo oblasti kot dopolnilne varščine resničnega samoupravljanja, temveč za odpravo partijskega totalitarizma, etatizma centralizma in politične izključnosti, predvsem v "federaciji". V tem svojem resničnem zgodovinskem pomenu pa je dvajsetletno ljubljano "odmiranje države" žal še danes bistveno neizpolnjeno.

Rdeča "čaršija"

V sedanji "socialistični demokraciji" v Jugoslaviji preventivno nadzorstvo nad osredotočeno birokracijo "federacije" in korektivni pritiski proti podaljševanju njenega centralističnega etatizma še niso takšni in tolikšni, da bi bili komu prevladujočemu političnemu birokratizmu, ki se je razbohotil pod okriljem partije. "Sloj politično-upravne birokracije" gospoduje od občine do federacije, piše dr. Stipe Suvar, eden izmed vodilnih strokovnih sodelavcev VJESNIKA U SRIJEDU (5. februarja 1969). Iz beograjske EKONOMSKE POLITIKE pa izvem, da je centralistični birokratski aparat "federacije" skoraj od 75 odstotkov sestavljen iz Srbov, ki jim je treba pritišči še 7 odstotkov Črnogorcev tako, da odpade na vse nesrbske narodnosti le 18 odstotkov. To razmerje tudi razloži, zakaj se "beograjski Slovenci", ki jih je v vsej zvezni upravi komaj 3 odstotke, tako "prilagajajo" srbskemu značaju in praksi beograjske "čaršije", da jih v Sloveniji več ne marajo (n. pr. Edvard Kardelj). Iz tega političnega birokratizma, ki je bil zgrajen po vojni v vidika unitaristično-centralistične "federacije" sovjetskega sloga, je samo en izhod: "Federacija" je treba skrbno na svobodno dogovorjeno zvezo izvirno suvereni republik, sedež nove zveze prenesti iz tradicionalne srbskanske prestolice v manjše mesto nekje bolj v središču zveze in ji zgraditi novo, mnogo manjše, narodnostno vravnovešeno, strokovno prvotno, predvsem pa pošteno uradniško jedro, ki bo za te potrebne lastnosti tako dobro nagajevano, da se bodo za ta mesta potegovali najboljši ljudje.

Razkrajna polarizacija

Da "socialistična demokracija" v Jugoslaviji ni v skladu s opisanim načelom pluralistične dopolnilnosti je razvidno tudi iz njenega zgodovinskega nastanka in razvoja. Takoj po vojni je bil nasilno uveden "zvezni" centralizem sovjetskega sloga v vsej svoji totalitarni razsežnosti. Leta 1950 je kot posledica preloma s Stalinom prišlo do ideološke revizije partijskega programa: "država", to je partijsko totalitarna "zvezna" diktatura, naj bi pričela "odmirati" že v "prehodnem" razdobju "socializma" s postopnim prenašanjem njenih pristojnosti na "samoupravno družbo".

To ideološko revizijo so začeli prevajati v prakso tako, da je po letu 1953 vsemočča "federacija" odstopala manjše pristojnosti komunam in delovnim skupnostim. To razdobje obrobne "samoupravne" decentralizacije je trajalo vse do sreda leta 1966, ko so izločili Aleksandra Rankoviča, češ da je vsa tista leta sistematično sabotiral tudi to skromno mero samoupravnega razredčenja, ki naj bi se bilo izvršilo z ustavnimi spremembami leta 1953 in 1964 ter z gospodarskimi reformami leta 1950, 1953, 1957 in 1965.

Razdobje po odstranitvi Rankoviča so označevali poskusi za pospešitev gospodarske reforme začete julija 1965 in nadaljnje ustavne spremembe leta 1967 in 1969. Gospodarska reforma naj bi bila izvršila dosledno potrditve gospodarskih odnosov, vključno s svobodnejšo mednarodno izmenjavo s konvertibilnimi področji, ter prestrukturiranje proizvodnje na podlagi bolj realističnega razmerja cen in integracije podjetij prek "samoupravnih dogovorov".

V tej zvezi se je pojavil nov ideološki pojem "samoorganiziranja" gospodarstva (in celo družbenih služb) v smislu postopnega nadomeščanja državnih funkcij uravnavanja in dopolnjevanja tržnih odnosov (gospodarska politika na področjih emisije in kredita, državnih dohodkov in izdatkov, realističnih sodil za "razdeljevanje po delu" in preprečevanja ter korigiranja monopolnih izrodov) z integriranim samoupravljanjem na "višjih stopnjah". Dejansko pa je ves sistem trpel na samovoljnem "administrativnem" odločanju v "federaciji" na eni strani in skoraj anarhičnem "samoorganiziranju" na periferiji. Tržno gospodarstvo ni bilo dosledno izvedeno ne v okviru podjetniškega samoupravljanja ne v odnosih med podjetji in potrošniki ter podjetji in bankami, niti ni bilo zavarovano in spopolnjeno s potrebnimi popravilnimi ustaljenimi in pospeševalnimi ukrepi gospodarske politike. Ker si je "federacija" z ohranjenimi administrativnimi prerazdeljevalnimi "instrumenti" pridrževala pretežni del podjetniške akumulacije, so delovne skupnosti v podjetjih in družbenih službah z višanjem dohodkov dvigale cene, gospodarstvo kot celota pa je ostalo brez smotrnega gospodarsko-političnega uravnavanja in dopolnjevanja.

Zaradi teh osnovnih sistemskih pomanjkljivosti je gospodarska rast upadala, nezaposlenost naraščala (poleg nezaposle-

nih doma, je celih deset odstotkov slovenske delovne sile na delu v deželah zahodne Evrope), infrastruktura zaostala, industrijska oprema zastarela, inflacija pa ponovno ozvela.

Medtem je v veliki meri prav zaradi škodljive polarizacije "zveznega" centralizma in obrobne "anarhizma" in predvsem zaradi pritiskov iz Slovenije prišlo do novih ustavnih sprememb v letih 1967 in 1968, ki končno le priznavajo nekaj več vpliva in pristojnosti republikam. Vendar le-te še nimajo dovolj pristojnosti, da bi mogle na svojih področjih dosledno izvesti nedovršeno gospodarsko reformo. Nasprotno: nevarnost je, da bo tudi ta popravljani razvoj nasilno prekinjen predno bodo republike mogle uveljaviti svojo izvirno suverenost, s katero bi poleg svojih lastnih naporov za uravnoteženje polariziranega sistema mogle prisiliti preurejene zvezne organe k zares smotrni gospodarski politiki tudi v dogovorno-dopolnilnem zveznem okviru.

Že se namreč zopet pojavljajo znaki ponovno ozivilnega "zveznega" etatizma. Neuspehe nedokončane reforme cinično pripisujejo tržnemu značaju reforme, ki pa sta ga v resnici preprečila in spasila neodpravljeni centralizem "federacije" in od tega izzvani anarhizem na ravni perifernega "samoupravljanja" in "samoorganiziranja". Uredništvo EKONOMSKE POLITIKE (27. januarja 1969) in Gospodarski svet pri slovenski vladi (DELO, 4. februarja 1969) sta opozorila na protitržno usmeritev gospodarske gradiva za kongres jugopartije marca 1969. To gradivo je predvidevalo zopetno uvedbo splošnega sistema zveznih "kompenzacij" neuspešnih na račun uspešnih, obsojalo je gospodarsko osamosvajanje bank in težnjo po razvoju denarnega tržišča, zahtevalo je še bolj administrativno urejanje cen, pretiravalo je pomen megleh, "samoupravnih dogovorov" kot namišljenega nadomestka za tržne odnose na eni strani in celo za gospodarsko politiko na drugi strani; republike pa naj bi še naprej ostale brez svoje izvirne suverenosti. Tako bi se "reforma" izrodila v še hušji centralizem "federacije" na vrhu in "samoupravni" anarhizem "družbe" pod njo. Proti tej dvojni nevarnosti je predsednik slovenske vlade Stane Kavčič pozival (DELO, 1. februarja 1969) k integraciji slovenske družbe prek lastne vlade, ki naj bi rehabilitirala centralistično in samoupravno oslabljene družbene službe v skladu z resničnimi potrebami slovenskega naroda in gospodarstva, skupno z medrepubliškimi dogovorjenimi in preosnovano zvezno vlado pa uravnavala in dopolnjevala samoupravne dosežke osamosvojenih podjetij, ki naj bi jih leta dosegla prek uravnovešenih tržnih odnosov med seboj ter z domačimi in zunanjimi kupci njihovih proizvodov.

Končni uspeh ali neuspeh gospodarske reforme in bodočnost skromno začete demokracije v Jugoslaviji bosta v veliki meri zavisna od izvajanja oziroma neizvajanja sklepov partijskega kongresa, če bi ti merili k podaljševanju centralizma "federacije" in anarhičnega perifernega "samo-dogovarjanja".

Demokratizacija "socialistične demokracije"

Ker je Zveza komunistov "vodilna" družbeno-politična organizacija, so ostale organizacije, v kolikor so sploh dovoljene "sledilne". Zveza komunistov odloča o osnovnih alternativah, ostale organizacije in ustanove pa imajo "pravico in dolžnost", da te osnovne odločitve izvajajo in pri tem delajo manjše izbire; vendar tudi o le-teh dejansko odločajo člani partije, ki popolnoma obvladujejo odločevalne organe vseh "pomožnih" družbeno-političnih organizacij in ustanov. Tudi kritika izven posvečenega okvira partije je pripuščena le glede na drugotno (izvajalno) odločanje potem, ko je partija že bila napravila zadevno osnovno odlo-

čitev — ne prej. "Socialistična demokracija" torej pomeni le dopustnost izvrševalnih odločanj in drugotne kritike v pripuščenih okvirih partijskih "pomožnih sil". Vzemimo primer volitev v republike in zvezne skupščine aprila tega leta. Vse volilne priprave so se v smislu novega volilnega zakona potekale v okviru Socialistične zveze, ki jo vodstveno popolnoma obvladujejo člani partije. Partija je prišla na te priprave s svojim vnaprej izdelanim volilnim programom, kandidati in strategijo. V kolikor so kakšni nepartijski Slovenci enakovredno soudeleženi tudi pri osnovnih političnih odločitvah prek samostojne, od partijskega vodstva ločene in neodvisne o-

ZNANKI RAZVOJA

Iz članka v EKONOMSKI POLITIKI z dne 17. februarja 1969 povzemamo, da so zastopniki katoliške škofovske konference v zadnjih tednih predložili posameznim organom Federacije štiri zahteve. Prva se nanaša na poznano zahtevo katoliške Cerkve, da Zvezna skupščina vnese njene predloge v novi zakonski osnutek o umetnih splavih; druga predlaga pravno tolmačenje in pojasnitev Zakona o podražavljenju cerkvene posesti, tretja vsebuje predlog za spremembo člena v Zakonu o narodni obrambi; tu gre za odožitev vojaškega roka za seme-nišnike in bogoslovce in za skrajšanje vojaškega roka za diplomirane bogoslovce. V zadnji zahtevi pa Cerkev predlaga naj bi bil Božič proslavljen kot nedelovni dan. Članek, ki ga je v tej zvezi objavila EKONOMSKA POLITIKA navaja, da so vse zahteve brez zakonske osnove in umeteljive, in da je zato povsem jasno pričakovati, da bodo vse štiri zavrnjene.

Ista številka EKONOMSKE POLITIKE je objavila tudi naslednji popravek, ki ga je v imenu škofovske konference poslal njen v.d. predsednika nadškof in metropolit ljubljanski dr. Jože Pogačnik:

"V EKONOMSKI POLITIKI z dne 27. januarja tega leta ste objavili članek pod naslovom "Škofi pozivajo k neposlušnosti državljanov". Ker je v članku veliko neresničnih trditvev vas prosimo, da v okviru zakona o tisku v naslednji številki revije objavite naslednji popravek:

Ko se je začela javna razprava o predlogih za novi zakon o splavih smo katoliški škofi Jugoslavije, kot enakopravni državljanji, izrekli svoje stališče, ki je ističasno stališče Cerkve, ter ga tudi predložili zakonitemu organu, to je Zakonodajnem odboru Zvezne skupščine. Obenem smo zaprosili, da se z zakonom zaščiti svoboda vesti zdravnikov in zdravstvenih uslužbencev, katero že jamči ustava. To naše stališče, ki je tudi stališče milijonov naših vernikov nečemo vsijevati nobenemu, ki ima drugačno mišljenje. Naš namen je bil podpreti prizadevanja za telesno in duševno zdravje naših državljanov.

Proti časopisnemu izzivanju, da smo s svojim stališčem (predlogom) kršili zakon, najodločnejše protestiramo.

Za objavo tega popravka se zahvaljujemo.

Jože Pogačnik
ljubljanski nadškof
v.d. predsednika
škofovske konference"

Slovenski narodni ponos

Predsednik ustavnega sodišča Slovenije Vladimir Krivic je v Pogovoru naših razgledov (Ljubljana, 11. januarja 1969, str. 20) povedal tudi tole:

"Razvijanje nacionalnega ponosa in zavesti o lastni suverenosti državnosti je zelo pomemben činitelj, da bi majhen narod, ki ima komaj 25 let svojo državo iz torej nima nikakršne državotvorne tradicije, razvijal svoje materialne in duhovne potencialne svojo obrambno moč, da bi se povezoval z vsemi narodi v demokraciji tekmi enakopravnih in svobodnih narodov, da bi se otrsela tradicionalnega občutka majhnosti in nepomembnosti ter skrajno škodljivega zapiranja vase in vodil manj plaho in defenzivno politiko, kadar gre za očitne interese narodne enakopravnosti, razvijanja demokracijskega samoupravljanja ali boja za mir."

Slovenski delavci v zahodni Evropi

Iz podatkov, ki jih imajo na razpolago razni uradi in ustanove, ki vodijo statistiko o zaposlovanju jugoslovanskih državljanov v tujini, ni moč dobiti točne, številke ker se podatki precej razlikujejo. Ako vzamemo — po EKONOMSKI POLITIKI (24. februar 1969) — za najbolj verodostojno število 360.000 jugoslovanskih državljanov, ki so na delu v tujini, predstavlja to 1.85% celotnega prebivalstva. Odstotek ni visok, če ga primerjamo z odstotkom v drugih evropskih državah, od koder delavci odahajo za zaslužkom v tujino. Če pa ga prečemo po posameznih republikah Jugoslavije dobimo drugo sliko. Hrvatska na primer ima z 4.21% večji odstotek svojih ljudi na delu v tujini kot katerakoli druga evropska država; tej pa sledi Slovenija z 3.30%. Računajo, da je približno 55 tisoč Slovencev, to je kakih 10% vseh zaposlenih v Sloveniji, na delu v tujini. Pri tem je treba omeniti, da je zaposlenost v Sloveniji znatno večja kot v celi državi. Za slovenske razmere je tudi značilno, da je v zadnjih petih letih odšlo dvakrat več delavcev v tujino, kot pa je bil naravni prirastek

delovne moči. Slovenci v glavnem hodijo na delo v Avstrijo; skoraj polovica slovenskih delavcev v Avstriji — predstavlja 20% slovenskih delavcev v Evropi — je iz področja Murske Sobote, temu področju pa sledi mariborsko z 22-timi odstotki. Za kmetijske delavce iz teh področij je zaposlenost v Avstriji postala že nekako "stalno dodatno" delo in vir dohodkov. Mnogi odidejo za dve leti, ko se vrnejo na svoje kmetije, pa si s prihrankom denarjem kupijo na primer kak kmetijski stroj. Po anketah, ki so jih izvedli med delavci v tujini leta 1967, je razvidno da jih največ odide zaradi višjega zaslužka. Ostali razlogi za delo v tujini pa so nakup stanovanja, avtomobila, kmetijskega stroja in orodja itd. Med Slovenci ki odhajajo v Zvezno republiko Nemčijo in druge bolj oddaljene države (razen sosedne Avstrije), so v glavnem strokovni delavci in strokovnjaki s srednjo in višjo izobrazbo; od preteklega leta dalje pa tudi nekvalificirani delavci, ki skupno s kmetijskimi delavci predstavljajo skoraj polovico "gospodarske emigracije" iz Slovenije. — T.L.

KNJIGE in REVIE

• Toussaint Hočevar, Slovenski protestanti v kolonialni Georgiji. Casopis za zgodovino in narodopisje 1.39, št. 4, str. 145-152, 1968.

Profesor Hočevar raziskuje v svojem članku domnevo, da so bili med protestantskimi izseljenci iz salzburske nadškofije, ki so se naselili Georgiji, tudi slovenski protestanti. Med prvimi naseljenci, ki so dobili ime Salzburčanov, sta tudi imeni

John Martin Paulitsch in Philip Paulitsch. Protestantska družina Pavlič je izpričana za 1. 1782 v Zagorčah v Ziljski dolini. Profesor Hočevar je mnenja, da je zelo verjetna tudi hipoteza, da sta bila voditelja te skupine John Martin Bolzius in Israel Christian Gronau Slovenca, vendar bi bilo za večjo gotovost potrebno preiskati še več arhivov v Evropi. — dres

NOVICE

• Graški škof dr. Josef Schoiswohl, ki se je udeležil odprtja nadzidka v stolnem župnišču mariborske škofije — prostor za zadnja dva letnika bogoslovja je presenetil duhovnike in vernike s sporočilom, da je papež ugodil njegovi prošnji in ga razrešil odgovornosti vodstva graško-sekavske škofije. Do imenovanja novega škofa bo vodil škofijo kot kapitularni vikar prelat dr. Rupert Rosenberg. — fš.

• V mariborski škofiji so podelili prvi višji red — subdiakonštirinaštim, in ljubljanski nadškofiji pa trindvajsetim bodočim novomašnikom. — fš.

• Zadnja številka lanskega letnika revije Cerkev v sedanjem svetu je posvečena družbosloju vere. Članke so prispevali škof dr. M. Držek, Jože Krošl, Ljode Kozar, S. Steiner, Rafko Valenčič, Viljem Pangerl, Rafko Lešnik, M.M., in Franc Puncer. Nekaj podatkov iz teh razprav je objavljenih v tej številki SD. — fš.

• V mariborski škofiji so uvedli 1. 1958 škofijsko statistično službo 1. 1959 pa Svet za pastoralno bogoslovje, ki je organiziral 1. 1964 pasarni sociološki tečaj. — fš.

• Dr. Jože Jančar, in dr. R. Eastham (Bristol, Anglija) sta objavila rezultate desetletnega dela na področju duševne zaostalosti v knjigi "Clinical Pathology in Mental Retardation" (zalozba Wright & Sons). Vzroke duševne zaostalosti je po njihovi izsledkih moč najti v več kot 240 različnih okoliščinah, vendar priznava avtorja, da vzrokov še nista mogla ugotoviti v 60% primerov. — fš.

• Revija Die Makromolekulare Chemie je posvetila novembru številko v celoti dr. Antonu Peterlinu za njegovo šestdesetletnico. Dr. Perelin je sedaj ravnatelj Research Triangle Instituta v Severni Karolini. — fš.

• V Sloveniji je bilo 1. 1968 7.760 prometnih nesreč. Smrtnih žrtev je bilo 468, hudo ranjenih 3.646, laže ranjenih pa 4.904. — fš.

• The National Catholic Reporter prinaša 26. februarja poseben članek Desmond O'Gradyja "Vzhodni Institut-miselni tank Zapada o Vzhodu". Poleg zgodovinskega ozadja Instituta vsebuje članek tudi naslednje podatke o rektorju p. Žužku: "Pater Žužek, 44, je Slovenec, ki pa se je pridružil jezuitom v Italiji 1. 1945. Predstavlja klasični slovanski tip, ki bi ugajal Dostojevskemu — visok, suh, z ravnim hrbtom, ožkim obrazom in modrimi očmi, ki mnogo registrirajo, pa ničesar ne razodenejo. Drugi člani fakultete ga smatrajo za zmerno liberalnega, pater Žužek pa izjavlja, da je naloga instituta, da pripravljajo znanstveno podlago za razgovor s krščanskim Vzhodom na področjih liturgije, duhovnosti, cerkvenega prava in patristične teologije. Sam je kanonist, toda poudarja potrebo po razvijanju patristične teologije unije, ki bo sprejemljiva za pravoslavne. Pater Žužek poudarja prvenstveno potrebo po pogostnih stikih z vzhodnimi kristjani ter odličnost v poučevanju in raziskavanju pred neposrednimi problemi ekumenizma. Članek spremlja slika p. Ivana Žužka s pok kardinalom Beo ter njegovim svetovalec p. Dumontom, O.K. — fš.

novne politične organizacije. Če bi to bila slovenska Socialistična zveza, bi prehod bil toliko lažji. Tisti, ki so med vojno partiji dali OF in s tem tudi povojno naslednjo okvirno lastne nepartijske politične organizacije ker le-te jugoslovanski sistem "socialistične demokracije" ne dovoljuje.

Tako torej postaja vse bolj jasno, da bo učinkovito družbeno samoupravljanje mogoče šele, ko bodo nepartijski Slovenci enakovredno soudeleženi tudi pri osnovnih političnih odločitvah prek samostojne, od partijskega vodstva ločene in neodvisne o-

svodstev. Slovenski volilci bi tako zopet dobili možnost, ki jim je bila odvzeta 6. januarja 1929, da bi v svobodno pripravljenih, tekmovalno izvedenih in tajno izglasovanih volitvah odločijo, kakemu programu, in katerim ljudem in kako dolgo bi zaupali politično vodstvo Slovenije.

To je cilj in borba nove Slovenije. Tisti, ki so med vojno Slovenijo hoteli ali nehoti predati na milost in nemilost takrat stalinistični komunistični partiji — ki je po vseh svojih reformah še danes monopolistična — imajo še prav poseben razlog, da se tej borbi pridružijo.